

Breddning Bergslagen Cycling

Sammanfattning

Nora kommun ansöker om 50 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 493 796 kronor för projekt Breddning av Bergslagen Cycling under perioden 2024-03-01—2027-02-28.

Bergslagen Cycling har vuxit fram till att bli ett av landets främsta cykelområden. Fokus har legat på MTB och leder på stig och skogsväg. Tack vare strategiska satsningar och ett långsiktigt arbete i samverkan mellan länets kommuner, föreningar och Region Örebro län finns nu en stabil plattform för cykelutveckling i länet.

Projektet ska använda samverkansplattformen och varumärket för att nå nya målgrupper, göra mer nytta och bidra i än högre utsträckning till ett Örebro län som är attraktivt för både besökare och invånare.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Upplevelser och evenemang och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Regional tillväxtnämnd har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Bakgrund

Bergslagen Cycling är ett väl etablerat varumärke, en god samverkan finns över hela länet och den digitala infrastrukturen fungerar mycket bra. Det etableras också nya verksamheter kring cyklingen. Guider, ledbyggare, klubbar och evenemang. MTB-cyklingen lockar tusentals besökare till länet varje år och många av dem bor, äter och hyr cykel.

Bergslagen Cycling har vuxit fram parallellt med att MTB (mountainbike, dvs. cykling i terräng) har blivit en folksport.

Från att ha varit pionjärer för cykelleder för MTB utanför de stora skidanläggningarna, har många andra delar av landet börjat komma ikapp. Denna utveckling accelererar nu ytterligare i och med att Tillväxtverket 2022-2025 delar ut 90 miljoner kronor för att stärka turistisk ledinfrastruktur för MTB och vandring.

Samtidigt kan man se att ideella och kommunala ledutvecklare har en utmaning i att upprätthålla kvaliteten på MTB-lederna. En viktig anledning är de växlingar mellan torrperioder och skyfall som ett varmare klimat för med sig. Ansträngda offentliga budgetar och föreningslivets engagemangstapp efter Corona-pandemin bidrar också. Därför behöver Bergslagen Cycling göra en satsning på höjd ledkvalitet för att Bergslagen Cycling ska fortsätta vara en stark besöksanledning.

Satsningen innehåller dels framtagande av en gemensam ledkvalitetsstandard med fokus på hållbara leder, en uppdaterad skötselinstruktion och förtydligad skyltmanual men också ett nyinfört feedback-system och en pilot med kvalitetssäkringssystem.

Den tydligaste utvecklingen inom cykelsporten de senaste åren har varit en ökad specialisering, där MTB-cyklister efterfrågar tekniskt avancerad stigcykling i allt större grad samtidigt som en helt ny gren - gravel - vuxit fram. Dessa cyklister vill trampa långt och naturskönt på grusvägar. Både lopp och evenemang för gravelcyklister har lockat allt större publik de senaste åren, samtidigt som MTB-loppen tappar deltagare. Internationella toppcyklister har beskrivit Örebro län som "ett himmelrike för gravel" och i NA 19/8 2023 kunde man läsa att cyklister från 18 nationer kom hit för "Europas bästa grusvägar".

En annan utveckling är den traditionella cykelturismen, förutom att den inhemska cykelturismen har ökat så ser många destinationer en större efterfrågan från europeiska turister. Klimatförändringarna innebär samtidigt att de europeiska turistströmmarna väntas vända norrut i allt högre utsträckning framöver. Sedan 2015 växer ett nytt nationellt nätverk av turismcykelleder fram genom ett samarbete mellan regionala ledhuvudmän och Trafikverket..

Övergripande mål

Stärka Örebro läns attraktivitet för såväl besökare som boende och inflyttande, öka lönsamheten för företagare inom besöksnäring och cykel.

Tjänsteställe, handläggare

Analys och strategi, Lena Kihl

Projektforum

2023-12-11

Projektbeskrivning

Dnr: 23RS12182

Projekt mål

Bredda Bergslagen Cycling för att nå nya målgrupper i form av cykelturister och grusracercyklister från Norden och Nordeuropa samt förbättra kvaliteten på befintliga MTB-leder för att matcha kraven från dagens cyklister

Delmål och aktiviteter

Etablera minst en ny nationell turismcykelled i Örebro län

Genomgång förstudie och ytterligare analys samt ruttval

Avsiktsförklaring medverkande organisationer

Stötta kommuner i ledetableringsprocess

Ansökan Trafikverket

Ta fram kommunikationsmaterial och kommunikationsplan

Paketering och aktivering av besöksnäring längs leden

Marknadsföring gentemot researrangörer

Uppföljning ledkvalitet inför skyltning

Höjd kvalitet på MTB-lederna

Kartläggning

Lokala dialoger med ledutvecklare/kommun

Inventera ledstrukturen

Ta fram kvalitetsstandard

Stötta Ledutvecklare med planering och finansiering

Kommunikationsinsatser MTB

Utvärdering och resultatspridning

Etablera gruscykelleder

GIS-kartläggning och kommundialoger

Besiktning underlag samt produktion ledbeskrivning

Marknadsföring av gravelerbjudandet

Uppföljning besöksnäring/webb

Ingående kommuner

Örebro län

Regional samverkan

Bergslagen Cycling är ett samarbete mellan Örebro läns tolv kommuner, tretton föreningar och ett stort antal företag som erbjuder till exempel cykelvänligt boende, guidning, cykeluthyrning och ledkonstruktion.

Tillsammans erbjuder området drygt 160 cykelleder och turförslag för flera discipliner inom cykel, från Tiveden och Zinkgruvan i syd till Klotten och Hjulsjö i norr. På kartan över cykellederna visas också sådant som cykelvänliga boenden, restauranger, badplatser och ställplatser över hela länet.

Perspektiv

MTB är en mansdominerad sport. Bergslagen Cyclings undersökningar pekar på 70% män / 30% kvinnor. Det innebär att många av de satsningar som gjorts hittills inom Bergslagen Cycling framförallt har kommit män till godo. Bergslagen Cycling har jobbat aktivt med att lyfta fram kvinnorna i sporten i sin kommunikation. Genom att bredda Bergslagen Cycling till att jobba med nya områden kan projektet aktivt välja att främja de delar som har en större del kvinnor, exempelvis den vanliga turistcyklingen.

Vid beställning av film/bild ska mångfald porträtteras på ett naturligt sätt. Insatser som görs i projektet ska i så stor utsträckning som möjligt kommuniceras med klarspråk som grundprincip.

Dagens målgrupp transporterar sig till 95% med bil till sin cykeldestination enligt Bergslagen Cyclings enkätundersökning våren 2023. Med tanke på den långsamma övergången till fossilfri bilism kommer det dröja innan biltransporter blir ordentligt klimatneutrala. Därför finns anledning att satsa på leder som går att nå med tåg. De tåg som sätts i trafik framöver har krav på att erbjuda cykelplats.

Både vad gäller gruscykellederna och de nationella turismcykellederna ska det vara möjligt att ansluta till lederna med tågtransport. I det senare fallet är det dessutom ett krav från Trafikverkets sida för etablering av leden.

Långsiktighet

De nya lederna implementeras i Bergslagen Cyclings befintliga ledsystem och löpande kommunikationsarbete.

Gravel-lederna kräver normalt sett mindre underhåll än befintliga MTB-leder, genom att de till största del dras på grusvägar som redan idag har ett kommunalt eller statligt driftsansvar eller driftbidrag. I de fall där dragningen behöver göras på enskilda vägar utan bidrag upprättas avtal med respektive ledutvecklare, normalt kommunen. De nationella turismcykellederna skyltas av Trafikverket och är knutna till en ledhuvudman som förvaltar och aktiverar leden mot målgruppen. Huvudmannen är ofta en samarbetsorganisation mellan flera kommuner vars syfte är att gynna besöksnäringen (med mera) i ett visst område.

Det kvalitetssäkringssystem som tas fram för MTB-lederna implementeras i det framtida arbetet med Bergslagen Cycling.

Uppföljning

Styrgruppen ansvarar för att löpande följa upp projektet mot projektmålet, delprojektmålen och utifrån det regionala perspektivet. Styrgruppen bör sammanträda fyra gånger per år. Projektägaren är sammankallande och ordförande inom styrgruppen.

Projektägaren ansvarar för lärandet inom projektet vilket inkluderar att rapportera på samtliga indikatorer gentemot styrgruppen inför kommande styrgruppsmöte.

Resultatspridning

I samband med att nya leder invigs kommuniceras detta via Bergslagen Cyclings kanaler i sociala medier, samt till en bredare målgrupp genom pressmeddelanden. Utöver detta genomförs samlade kampanjer mot strategiskt valda målgrupper, exempelvis gravel-cyklister, barnfamiljer eller klubbar. Projektledaren samlar till eller deltar i lokala företagsträffar där det är relevant. Insatserna mot besöksnäring bör ske i samarbete med det regionala projektet Företagsnära tjänster för besöksnäringen.

Kvalitetsarbetet kommuniceras genom de förbättringar som görs löpande, till exempel feedbackmodulen på webben som kommer kunna släppas i början av 2024. Inkommen feedback publiceras vartefter under respektive led för att göra det lättare för rätt person att hitta rätt led.

I mån av tid och möjlighet kan lederna filmas och bilden på webbsidan kompletteras med en film.

Målgruppen inkluderas i utformningen av nya leder och i kvalitetsarbetet från start för att nå framgång i arbetet.

Projektorganisation

Styrgruppen består av representanter från Region Örebro län område Näringsliv samt Samhällsplanering och infrastruktur, Nora kommun , Kottaberget Arena AB, Samhällsbyggnad Bergslagen.

Referensgrupp MTB – rekryteras genom befintliga kanaler

Referensgrupp Gravel – rekryteras genom klubbar och nätverk

Referensgrupp Cykelturism – inom respektive ledutvecklingsprojekt

Avgränsning ordinarie verksamhet

Bergslagen Cycling utvecklar inte leder i dagsläget och har inte tagit ett aktivt ansvar för att arbeta med ledkvaliteten. I det här fallet tar projektet en mer konstruktiv roll där men krokas arm med kommuner och lokala organisationer i utveckling av lederna.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2024	2025	2026	2027	Totalt
Egen personal	435 102	536 375	554 283	95 464	1 621 224
Externa tjänster	270 950	240 006	257 506	35 722	804 184
Resor och logi	70 000	70 000	20 000	0	160 000
Investeringar	45 000	40 000	74 000	0	159 000
Indirekta kostnader	65 265	80 456	83 142	14 320	243 184
Summa bokförda kostnader	886 317	966 837	988 932	145 505	2 987 591

Finansiär	2024	2025	2026	2027	Totalt
Offentlig finansiär					
Region Örebro län 1:1-medel	443 159	483 418	494 466	72 753	1 493 796
Region Örebro län rambudgetmedel	443 159	483 418	494 466	72 753	1 493 796
Summa finansiering	886 317	966 837	988 932	145 505	2 987 591